

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35291
Nom	Trastorns neurodegeneratius
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau de Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau de Logopèdia	18 - Trastorns neurodegeneratius	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GADEA DOMENECH, M. ENGRACIA	268 - Psicobiologia

RESUM

La assignatura “Trastorns Neurodegeneratius” proporcionarà als alumnes/as els coneixements bàsics i aplicats sobre patologies neurodegeneratives que afecten al sistema nerviós central. Es tracta d'un tema de gran actualitat donada la quantitat de demències que avui dia es diagnostica i de la repercussió que sobre la vida diària té en els pacients, especialment en el camp del llenguatge i altres àrees cognitives. Aquesta assignatura està connectada amb la matèria bàsica cursada en primer curs “Neurologia i neuropsicologia general i del llenguatge”, en la qual els alumnes hauran adquirit les bases anatomofisiològiques i neuropsicològiques que els permetran comprendre les conseqüències cerebrals i cognitives de diverses demències tant primàries com a secundàries.

Aquesta assignatura consta d'una primera part conceptual, de classificació i criteris diagnòstics de la demència. En el segon bloc s'abordarà el diagnòstic diferencial de la demència. En el tercer abordarà les principals demències degeneratives primàries (d'origen desconegut i que són les més prevalents). Finalment, en el quart bloc els alumnes/as aprofundiran en les anomenades “demències secundàries”, és a dir, demències degudes a causes conegudes i per tant potencialment tractables tals com les demències vasculars. En totes les patologies es farà referència explícita a les conseqüències logopèdiques d'aquestes malalties. L'objectiu d'aquest mòdul és que els alumnes estiguen capacitats per a conèixer les bases cerebrals de les patologies neurodegeneratives que els servisquen de base per a realitzar programes

d'intervenció logopèdica “ad hoc”.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable tenir coneixement previs de l'assignatura Neurologia i neuropsicologia general i del llenguatge atès que proporciona les bases neuroanatòmiques, neurofisiològiques i neuropsicològiques per a comprendre en tota la seua extensió l'abast dels principals trastorns per demència tant primaris com a secundaris i les seues conseqüències sobre el llenguatge.

COMPETÈNCIES

1203 - Grau de Logopèdia

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Explorar, avaluar, diagnosticar i emetre pronòstic d'evolució dels trastorns de la comunicació i el llenguatge des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Conèixer els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic, seguiment, finalització i derivació.
- L'alumne/a coneixerà els diferents trastorns neurodegeneratius vinculats a la intervenció logopèdica.
- L'alumne/a podrà realitzar una valoració neuropsicològica sobre un pacient amb trastorn neurodegeneratiu.
- L'alumne/a estarà capacitat/a per a emetre un informe neuropsicològic d'un cas clínic real de pacient amb trastorn neurodegeneratiu.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Avaluar i diagnosticar de manera diferencial les alteracions de la comunicació associades a les diferents fases de la demència.

Identificar les demències primàries i secundàries, així com els trastorns de comunicació associats a elles.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Delimitació conceptual

Concepte i classificació de les demències

En aquest bloc es desenvoluparà el concepte de demència així com la seua classificació etiològica

Diagnòstic diferencial

S'explicaran les diferents patologies que comparteixen algunes característiques amb la demència i que poden comportar a error diagnòstic.

3. Test d'avaluació neuropsicològica i funcional de les demències

Valoració neuropsicològica de la demència

S'analitzaran els principals test i bateries neuropsicològiques que permeten valorar la demència, posant l'accent en el camp del llenguatge.

Valoració funcional de les demències

S'explicaran i analitzaran les principals escales de valoració funcional de les demències.

4. Estratègies farmacològiques i d'estimulació cognitiva

Estratègies farmacològiques

S'analitzaran els principals fàrmacs emprats en el camp de les demències.

Estratègies d'estimulació cognitiva

S'explicaran programes d'estimulació cognitiva i les seues repercussions sobre la funció cerebral, cognitiva i funcional dels pacients amb diagnòstic de demència. Valoració i estimulació cognitiva del llenguatge.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

- 1-Exposicions i classes magistrals amb suport audiovisual sobre les principals patologies neurodegeneratives relacionades amb la logopèdia clínica.
- 2-Pràctiques de valoració neuropsicològica amb maneig de tests i barems de proves en trastorns neurodegeneratius, estudis de casos clínics, realització de valoracions neurològiques .
- 3-Tutories programades individuals i grupals. Supervisió de treballs pràctics, orientació i resolució de dubtes.
- 4-Treball de l'estudiant: preparació de treballs, anàlisi de casos, redacció d'informes, preparació de la valoració neurològica .
- 5-Estudi, preparació i realització de l'avaluació .
- 6-Ús de l'Aula Virtual per a pujar llistes de reproducció (amb vincles) de videos complementaris a les classes.

AVALUACIÓ

L'avaluació es distribueix en dues parts: una d'avaluació final (examen) i una altra d'avaluació contínua (activitats i treballs). Per a aprovar l'assignatura és necessari aconseguir el 50% de la qualificació màxima de l'assignatura (100%). Per a aprovar l'assignatura és necessari lliurar les activitats i treballs dins del termini i en la forma escaient.

Per al còmput de la nota definitiva (examen més activitats i treballs) es requerirà haver obtingut, com a mínim, una nota de 4 (sobre 10) en l'examen.

L'examen serà teòric-pràctic, i constituirà el 70% de la qualificació final. El nivell de coneixements teòrics adquirits per l'estudiant s'avaluarà mitjançant preguntes test de tres alternatives, mentre que l'avaluació del rendiment sobre el nivell de coneixements pràctics adquirits per l'estudiant podrà realitzar-se mitjançant preguntes test o preguntes curtes que impliquin la resolució de problemes similars als plantejats en les classes practiques.

A més, la qualificació final inclourà un 30% per la valoració d'activitats i treballs que impliquin que l'alumne ha desenvolupat competències de coneixement, comprensió i aplicació dels continguts de l'assignatura. Aquest percentatge inclourà, d'una banda, un 20% de treballs lliurats al llarg del curs dins del termini establert per a cada cas, en forma d'informes que podran ser individuals i/o grupals, i d'altra banda un 10% en forma de treballs lliurats en la classe en finalitzar les sessions presencials practiques.

Els treballs lliurats en finalitzar les sessions presencials pràctiques i els informes a partir de treballs grupals no seran recuperables en segona convocatòria. Les Matrícules d'Honor es lliuraran per normativa i sobre la base de la qualificació final més alta. En cas d'empat, es podria realitzar una avaluació addicional. Assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alberca Serrano, R. y López-Pousa, S. (2010). Enfermedad de Alzheimer y otras demencias. Ed. Médica Panamericana.
- Jurado, M.A., Mataró, M., Pueyo, R. (2013). Capítulo 1: Envejecimiento normal, deterioro cognitivo leve y demencia. Neuropsicología de las enfermedades neurodegenerativas. Editorial Síntesis, Madrid
- Junqué i Plaja, C., Bruna i Rabassa, O., Mataró i Serrat, M. (2003). Neuropsicología del Lenguaje: funcionamiento normal y patológico. Rehabilitación. Editorial Masson. Barcelona.
- Manual Teòric. Trastorns Neurodegeneratius. Grau de Logopèdia Gadea Doménech, Maria Engracia Disponible en: <http://roderic.uv.es/handle/10550/73738>

Complementàries

- Alberca Serrano, R. (Editor). (1999). Demencias: diagnóstico y tratamiento. Editorial Masson. Barcelona.
- Devi, J. y Altimir, S. (2008). Consejos, estrategias y pautas para demencias y enfermedad de Alzheimer. Editorial ProusScience Thomson Reuters, Barcelona.
- Hodges, J. (2007). Frontotemporal dementia syndromes. Cambridge University Press.
- Navarro, J.F. y Espert, R. (1995). Neuropsicología: casos clínicos y pruebas razonadas de autoevaluación. Siglo XXI. Madrid.
- TIRAPU, J., RÍOS, M., MAESTÚ, F. (2011). Manual de Neuropsicología. (2ª edición). Viguera Editores. Barcelona.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen tots els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es manté el mateix volum de treball que figura a la guia docent.

3. METODOLOGIA DOCENT

Substitució de la classe teòrica presencial per videoconferència síncrona (tasca "Videoconferència" mitjançant Blackboard Collaborate, Aula Virtual). Classes pràctiques presencials en temps i forma segons calendari institucional.

Sistema de tutories. Es manté al 100% el programa de tutories virtuals: atenció en 48 hores laborables màxim per correu electrònic. A més, es compta amb un 20% de les tutories presencials, de manera que, prèvia cita, es podrà concertar al despatx 408 de la Facultat de Psicologia.

4. AVALUACIÓ

Es manté l'avaluació distribuïda en dues parts: avaluació final individual (examen) i avaluació contínua o de progrés (amb activitats realitzades en la classe pràctica presencial i treballs individuals i de grup per a realitzar de manera autònoma).

Es mantenen els requeriments mínims:

-Per a aprovar l'assignatura és necessari aconseguir el 50% de la nota màxima de l'assignatura.

-Per a aprovar l'assignatura és necessari lliurar els treballs en temps i forma.

Quant a la resta de l'avaluació es modifica de la següent manera:

(a) Escenari de docència híbrida: Si la situació sanitària no canvia i la docència és com s'ha plantejat inicialment (docència híbrida i examen final presencial), l'avaluació de cada apartat i els seus corresponents percentatges es realitzarà del següent mode:

Examen teòric (40%)

L'examen avaluarà els coneixements teòrics adquirits, amb una prova objectiva tipus test de 3 alternatives, on els errors descompten (A – 1/2E). Per al còmput de la nota final es requerirà haver obtingut, com a mínim, una nota de 4 (sobre 10) en l'examen. La part de la prova de rendiment sobre el nivell de coneixements pràctics s'elimina.

Treballs (60%) La ponderació dels treballs en la nota final puja del 30% al 60%.

Informe 1 (10%): Treballs individuals, realitzats en la classe en les sessions presencials pràctiques, que es lliuraran mitjançant l'eina "Tasques" a Aula Virtual.

Informe 2: (25%): Elaborar un informe d'avaluació neuropsicològica i logopèdica (amb les eines proporcionades en les pràctiques presencials) a un adult. Es farà previsió prèvia per a comprovar que els alumnes no tenen problemes per a fer el treball sense infringir les normes sanitàries, i en cas contrari, buscar solucions personalitzades.

Informe 3: (25%): Treball grupal que implique que l'alumne ha desenvolupat competències de coneixement, comprensió i aplicació dels continguts de l'assignatura, i a més, que haja assolit les competències necessàries per a realitzar treballs cooperatius. El treball grupal serà presentat i avaluat a les classes presencials pràctiques.

(b) Escenari de docència *online*: Si la situació sanitària empitjora i es requereix del cessament de qualsevol forma de docència presencial (es a dir, transitem cap al model de docència i avaluació completament *online*), l'avaluació de cada apartat es realitzarà mitjançant aula virtual, i seguint les pautes dictades per les autoritats acadèmiques. En este cas es potenciarà l'avaluació continua, i el pes relatiu de cada tasca en l'avaluació es faria així:

Examen (30%)

Treballs

Treball 1: 10%

Treball 2: 30%

Treball 3: 30%

Si el dia/hora d'examen algun estudiant tinguera dificultats (limitacions en disposició de equipament, errors de connexió...) tindrà que escriure al seu professor/a un correu usant el compte @alumni.uv.es, identificant-se i descrivint les dificultats, a fi de que se li comuniqui una hora alternativa per a procedir mitjançant examen oral. Així mateix, el professorat indicarà amb quina ferramenta se realitzaria la connexió, que es podrà establir també mitjançant telefonia usant ferramentes de videoconferència.

Es podrà requerir entrevistes mitjançant videoconferència per a verificar la participació en les tasques realitzades, individuals o en grup. Declinar aquesta verificació per part de l'estudiant suposarà no superar l'activitat -individual o grupal- en qüestió.

S'usaran els sistemes de detecció de plagis de la UV en les evidències d'avaluació. La còpia manifesta de qualsevol tasca o activitat, ja siga individual o grupal, que servisca a l'efecte d'avaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar l'assignatura.

5. BIBLIOGRAFIA

Es mantenen les referències bibliogràfiques tant bàsiques com complementàries de la guia docent.

S'afegeix a la bibliografia un manual teòric preparat per la professora especialment per a l'assignatura:

Manual Teòric. Trastorns Neurodegeneratius. Grau de Logopèdia Gadea Doménech, Maria Engracia

Disponible en: <http://roderic.uv.es/handle/10550/73738>